

Przegląd Dąbrowski

MAGAZYN MIESZKAŃCÓW MIASTA

DĄBROWSKA WIGILIA

Z DOWOZEM DO DOMU

ZNASZ OSOBY, KTÓRE POTRZEBUJĄ POMOCY LUB SAM JEJ POTRZEBUJESZ?

ZADZWOŃ
668 573 952

PRZYJMOWANIE ZGŁOSZEŃ:
OD 9 DO 13 GRUDNIA
W GODZ. 10-15

BĄDŹ NA BIEŻĄCO, WEJDŹ NA STRONĘ DĄBROWIAN
WWW.DG.PL

FABRYKA DOBRYCH WIEŚCI

więcej na
str. 6

ROZMOWA MIESIĄCA

SZPITAL

BIBLIOTEKA

Jak wyrwać młodzież z galerii handlowej

więcej na
str. 2-3

foto: Marek Wesolowski

W Dąbrowie może się rodzić więcej dzieci

więcej na
str. 4

Artur Andrus w Miejskiej Bibliotece Publicznej

więcej na
str. 14

Komentarz naczelnego

Piotr Purzyński

Święty Mikołaj nie próżnuje

Zerknąłem z ciekawości, o czym pisałem w tym miejscu przed rokiem. Zgadnicie? O Fabryce Pełnej Życia, która pozyskała wtedy „pod choinkę” 78 mln unijnego dofinansowania na pierwszy etap budowy nowego centrum miasta.

A o czym piszemy dzisiaj? O 24 mln zł dofinansowania, który Fabryka pozyskała na drugi etap budowy centrum miasta. Mniej, lecz te pieniądze ważą co najmniej tyle samo co przed rokiem. Już wyjaśniam dlaczego.

Twarzą pierwszego etapu będzie Zielony Rynek i Hala Tworzeń. Drugi etap to Hala Ząbkowice z funkcją gastronomiczno-targową i pasaż gastronomiczny Reden z przestrzenią poświęconą przemysłowi w Dąbrowie Górniczej i Zagłębiu.

Te dwa etapy zajądają się ze sobą, nie da się jednak ukryć, że to drugi etap będzie motorem napędowym nowego centrum, sprawiającym, że będzie mogło żyć przez cały rok bez względu na pogodę.

Historia sprzed roku ma kontynuację. Na dniach okazało się, że o budowę nowego centrum naszego miasta rywalizuje 11 firm. Wszystko wskazuje więc na to, że za rok znów będzie o Fabryce Pełnej Życia. O tym, że marzenia się spełniają, św. Mikołaj nie próżnuje, a my mamy kolejne powody do dumy.

Pomagamy młodzieży uwierzyć w siebie

Centrum handlowe jest miejscem dla wszystkich. Ale gdy młodzież cały wolny czas przesiaduje w galerii handlowej, pojawia się problem. Dla klientów, ochrony, sprzedawców, ale przede wszystkim dla nastolatków, bo to oznacza, że nie wiedzą, jak spędzić czas w bardziej wartościowy sposób.

Foto-przegląd

**Namiętności w rumbie,
radości życia w sambie
i dramatyzm w paso
doble. To wszystko
zagościło w dąbrowskiej
hali z okazji Mistrzostw
Polski Polskiego
Towarzystwa
Tanecznego w Tańcach
Latynoamerykańskich.**

foto: Dariusz Nowak

foto: Marek Wesolowski

Aneta Błyszczek: Jaki jest cel projektu „Młodzież w Centrum”, w którym bierze pan udział?

Piotr Beza: – To autorski ogólnopolski program społeczny. Jego inicjatorem jest NEPI Rockcastle Polska, właściciel piętnastu centrów handlowych w Polsce, w tym dąbrowskiego CH Pogoria. Program realizowany jest we współpracy ze streetworkerem Grzegorzem Neumannem (Silniejszy Razem Profilaktyka Edukacja Sport) oraz lokalnymi organizacjami pozarządowymi i instytucjami miejskimi.

Naszym celem jest aktywizacja młodzieży, wsparcie w budowaniu relacji opartych na szacunku, budowanie poczucia własnej wartości i motywacji do działania. Ma to zapobiegać niebezpiecznym zdarzeniom i depresji nastolatków, która niestety jest coraz częstsza.

Skąd potrzeba takiego programu?

– Chcemy pokazać młodzieży, że można inaczej spędzić czas wolny, że istnieją inne możliwości, niż przesiadywanie godzinami w centrach handlowych. Prowadzimy działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa, uświadamiając, jak ważne jest równe traktowanie, tolerancja i niedyskryminowanie nikogo ze względu na pochodzenie czy status społeczny.

Jak wygląda pana praca z młodzieżą?

– Zajmuję się wyszukiwaniem fantastycznej młodzieży, której proponuję aktywność na zasadach szacunku i wrażliwości poprzez edukację, wolontariat i sport. Moją rolą jest nawiązanie z nimi więzi. Współpracuję z dyrekcją CH Pogoria, pracownikami ochrony, partnerami społecznymi i instytucjami miejskimi, dzięki czemu udaje się zapewnić młodzieży atrakcyjne formy spędzania wolnego czasu. Ważne jest dla mnie budowanie pozytywnego wizerunku młodzieży w społeczeństwie. Zajęcia są bezpłatne, ale rodzice nieletnich muszą wyrazić pisemną zgodę na udział w nich. Na nasze spotkania przychodzi czteronastolatkiem, ale też „młodzi dorośli”, osoby w wieku 20 lat, a nawet starsi. Mieszkają w Dąbrowie Górniczej lub w miastach ościennych.

Jakie były początki pana pracy z młodzieżą?

– Były trudne. Największym wyzwaniem było zdobycie zaufania młodzieży, zachęcenie jej do wzięcia udziału w zajęciach sportowych, warsztatach, wolontariatach. Dzięki wsparciu i zaangażowaniu streetworkera Grzegorza Neumanna, który ma ogromne doświadczenie w pracy z młodzieżą oraz dyrektora CH Pogoria Adrianego Binczek-Chlond i jej współpra-

cowników, w spotkaniach bierze udział już kilkanaście osób.

Z jakimi wyzwaniem się pan mierzy?

– Wyzwaniem jest zorganizowanie różnorodnych zajęć i warsztatów, które muszą być bezpłatne i atrakcyjne dla młodych ludzi. Dlatego bardzo ważna jest dla mnie współpraca z miastem, instytucjami miejskimi, partnerami społecznymi, stowarzyszeniami, przedsiębiorcami. I tak jak wspomniałem, zdobycie zaufania, zachęcenie młodzieży do udziału w zajęciach.

Zdobywa pan zaufanie nastolatka i co dalej?

– Najtrudniejsze dla młodzieży jest przełamanie się. Przyjście na zajęcia pierwszy raz, poznanie rówieśników, zobaczenie, o co tak naprawdę chodzi w projekcie. Do dzisiaj są z nami osoby, które w kwietniu przyszły na pierwsze spotkanie. Dochodzą do mnie słowa uznania od rodziców, są zadowoleni z powstania takiej inicjatywy. Są dumni ze swoich dzieci, które robią wielkie rzeczy wykazując się empatią i dobrym sercem, co jest bardzo potrzebne w dzisiejszych czasach.

Czy w młodych ludziach widać zmianę, odkąd nawiązał pan z nimi relację?

– Oczywiście, że tak. Czteropiętnastolatkiem uczestników zdobyło tytuł ratownika, realizując kurs kwalifikowanej pierwszej

pomocy. Na co dzień podnosimy ich samoocenę, umożliwiamy rozwijanie pasji. Młodzież nabiera pewności siebie, przełamują się w kontaktach z rówieśnikami. Dzięki aktywności fizycznej są zdrowsi, silniejsi, uczą się zdrowej rywalizacji.

Co razem robicie?

– W każdy piątek o godz. 16 odbywają się zajęcia z siatkówki w III LO. Raz na kwartał organizujemy wolontariat w CH Pogoria, zbieramy karmę dla bezdomnych zwierząt i jedziemy do „Kociej przystani” oraz do Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Sosnowcu. Chodzimy na mecze koszykówki, kibicujemy MKS-owi Dąbrowa Górnicza. Ostatnio zbieraliśmy i przekazaliśmy dary powodziannom. Z okazji Wszystkich Świętych posprzątaaliśmy pomnik poległych podczas II wojny światowej. Chodzimy do Nemo na basen, bilard, kręgle. Byliśmy w stajni konnej w Porębie, uczestniczyliśmy w Dąbrowskim Biegu dla Niepodległej. Mieliśmy zajęcia z samoobrony, spotkanie z psychologiem, warsztaty motywacyjne i rozwojowe. Razem z policją zorganizowaliśmy debatę o bezpieczeństwie młodzieży. 19 grudnia z Caritasem organizujemy wolontariat – zbiórkę żywności dla osób potrzebujących z terenu Dąbrowy Górniczej. Podczas zbiórki będzie można porozmawiać z koordynatorem projektu.

Jakie ma pan plany na dalszy rozwój?

– Organizacja jak najciekawszych zajęć i warsztatów dla młodzieży. Umożliwienie im realizacji pasji, podnoszenie samooceny. Chcemy budować pozytywny wizerunek młodzieży wśród społeczeństwa. Staramy się inspirować innych do włączenia się w nasze działania na rzecz młodzieży – dziękujemy Urzędowi Miejskiemu, dąbrowskiej policji, wielu firmom i przedsiębiorcom za pomoc i okazaną życzliwość. W najbliższym czasie chcemy zorganizować spotkanie dla rodziców i zwrócić uwagę na jakość relacji rodzic-dziecko.

Co mogą zrobić rodzice, żeby ich dzieci nie przesiadywały w centrach handlowych?

– To trudny temat, bo rodzice są zapracowani, mają mało czasu dla swoich dzieci. Moim zdaniem rodzice powinni jak najwięcej słuchać dzieci, rozmawiać z nimi, wspólnie i aktywnie spędzać z nimi czas oraz inspirować ich.

Rozmawiała Aneta Błyszczek

foto: Marek Wesolowski

Piotr Beza, w ramach projektu „Młodzież w Centrum” dociera do młodych ludzi, którzy upodobili sobie Centrum Handlowe Pogoria jako miejsce do przesiadywania po szkole i spotkań ze znajomymi. Proponuje im alternatywne możliwości, pokazuje, jak warto spędzić popołudnia i weekendy.

Dzieci

Szkoła rodzenia i znieczulenie zewnątrzoponowe w dąbrowskiej porodówce

Otwarcie szkoły rodzenia oraz umożliwienie korzystania ze znieczulenia zewnątrzoponowego to działania, jakie planuje podjąć dyrekcja Zagłębiowskiego Centrum Onkologii wraz z zespołem oddziału położniczo-ginekologicznego, by zwiększyć liczbę porodów w dąbrowskim szpitalu.

W parze z tymi działaniami konieczne jest także przeorganizowanie pracy poradni ginekologicznej, by zwiększyć liczbę przyjmowanych pacjentek oraz wykonywanych zabiegów, także popołudniami. Niezbędne jest przynajmniej 50 zabiegów z zakresu ginekologii onkologicznej, które są jednym z warunków uzyskania przez Zagłębiowskie Centrum Onkologii statusu SOLO III czyli najwyższego poziomu Specjalistycznego Ośrodka Leczenia Onkologicznego.

– To kompromisowe rozwiązanie wypracowane na

prośbę prezydenta miasta, który wspólnie z koalicyjnymi radnymi miał wątpliwości, czy rozwój onkologii powinien się odbywać kosztem innych obszarów działalności szpitala – mówi Marzena Kula, dyrektor ZCO i dodaje, że jest gotowa na podjęcie tych działań, ale niezbędna jest do tego współpraca ordynatora i zespołu oddziału położniczo-ginekologicznego.

– Jesteśmy gotowi pokryć koszty dodatkowego anestezjologa, by umożliwić przyszłym mamom korzy-

stanie ze znieczulenia zewnątrzoponowego w trakcie porodów. Znalazienie takiego lekarza poleciłam ordynatorowi oddziału – wyjaśnia dyrektor ZCO.

– Wspólnie z dyrekcją podejmujemy to wyzwanie i tak przeorganizujemy pracę oddziału, by zwiększyć zarówno liczbę wykonywanych zabiegów z zakresu onkologii ginekologicznej, jak i liczbę porodów przyjmowanych w szpitalu – deklaruje Jacek Schab, ordynator Oddziału Położniczo-Ginekologicznego ZCO.

Dyrekcja szpitala: Jesteśmy gotowi do otwarcia szkoły rodzenia

– W chwili obecnej szpital nie dysponuje pomieszczeniami, gdzie szkoła mogłaby powstać, ale władze miasta zadeklarowały pomoc w znalezieniu odpowiedniego miejsca w sąsiedztwie szpitala. Dodatkowo, podejmiemy próbę takiego zorganizowania pracy, by w soboty na oddziale położniczym mogły się odbywać „dni otwarte”, w trakcie których przyszłe mamy będą mogły zobaczyć

miejsce, w którym będą mogły powitać na świecie swoje pociechy – mówi dyrektor Kula.

– W mojej ocenie rozwiązanie, w którym stawiamy na rozwój świadczeń dla pacjentów onkologicznych przy jednoczesnym utrzymaniu możliwości przyjmowania porodów w Zagłębiowskim Centrum Onkologii, jest najbardziej optymalne. Cieszę się, że dyrekcja szuka nowych rozwiązań i mocno trzymam kciuki, by ten plan udało się w pełni zrealizować – podsumowuje Marcin Bazylak, prezydent Dąbrowy Górniczej.

Bartosz Matylewicz

fot. materiały ZCO

Pociągami z Ząbkowic do grodu Kraka

Od 15 grudnia będzie można dojechać pociągiem z Ząbkowic do Krakowa. Na razie będą to cztery kursy dziennie, ale niewykluczone, że pojawi się ich więcej.

Na stacji w Ząbkowicach będą zatrzymywać się cztery pociągi spółki PKP Intercity w drodze do i z Krakowa. W kierunku stolicy Małopolski będą odjeżdżać o godz. 8.14, 9.43, 12.51 i 19.45.

– O to, by pociągi IC zatrzymywały się w Dąbrowie Górniczej Ząbkowicach zabiegaliśmy od dawna. Poprzednie władze spółki uznały, że „ząbkowicka stacja nie ma potencjału” na takie połączenia. Na szczęście następcy są innego

zdania – podkreśla Marcin Bazylak, prezydent miasta. Od połowy grudnia w Ząbkowicach będą zatrzymywały się pociągi „Wybicki”, „Pułaski” i „Cegielski” relacji Poznań – Kraków oraz „Reymont” relacji Łódź Fabryczna – Kraków.

– To oczywiście nie koniec. Wciąż czekamy na finał rozmów w sprawie połączenia Dąbrowy Górniczej z Krakowem przez Koleje Śląskie – dodaje prezydent.

PP

Zmiany

Bożena Borowiec wiceprezeselem PFRON-u

Dotychczasowa zastępczyni prezydenta Dąbrowy Górniczej została zastępcą prezesa Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Warszawie.

Na nowe stanowisko wiceprezydent Dąbrowy Górniczej została powołana przez Agnieszkę Dziemianowicz-Bąk, minister rodziny, pracy i polityki społecznej.

To nie koniec współpracy

Bożena Borowiec była zastępczynią prezydenta Dąbrowy Górniczej od 2018 roku. Odpowiadała za politykę społeczną, mieszkaniową, oświatową i zdrowotną. W ostatnich latach była zaangażowana w wiele procesów podnoszących jakość życia w mieście, m.in.: otwarcie dwóch nowych filii i zwiększenie liczby miejsc w Żłobku Miejskim, rozbudowę i modernizację przedszkoli,

poprawę dostępu do usług medycznych poprzez utworzenie nowych poradni specjalistycznych w dąbrowskim szpitalu, budowę mieszkań w formule TBS oraz powstanie Społecznej Agencji Najmu i zwiększenie komfortu życia seniorów m.in. dzięki uruchomieniu programu „Obiad dla seniora”.

– Przed wszystkim gratuluję i życzę powodzenia w nowej roli, w której ogromne doświadczenie Bożeny Borowiec zostanie wykorzystane w szerszej perspektywie niż dotychczas. Przez lata miałem przyjemność z nią współpracować i cieszę się, że mimo przeprowadzki do stolicy, będziemy mogli tę współpracę kontynuować na zupełnie

nowej płaszczyźnie – mówi Marcin Bazylak, prezydent Dąbrowy Górniczej.

Bożena Borowiec jest absolwentką Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie ukończyła studia na kierunku socjologia o specjalności praca socjalna. Ukończyła również studia podyplomowe w Szkole Głównej Handlowej oraz Akademii WSB.

Samodzielność i mobilność

Całe życie zawodowe związała z polityką społeczną. Najpierw w ośrodku pomocy społecznej w Dąbrowie Górniczej, gdzie zajmowała się zarówno bezpośrednim wspieraniem osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji życiowej, jak

i wieloletnim kreowaniem polityki społecznej na poziomie miasta. Wytyczała również standardy i kierunki rozwoju polityki społecznej na szczeblu wojewódzkim kierując Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej Województwa Śląskiego w Katowicach.

– Zarówno moje wieloletnie doświadczenie zawodowe jak i wykształcenie związane są z kreowaniem polityki społecznej. Od zawsze w centrum mojego zainteresowania jest człowiek, jego potrzeby i możliwość ich zaspokojenia, dlatego cieszę się, że jako zastępcza prezesa PFRON będę miała realny wpływ na formy i jakość wsparcia osób z niepełnosprawnościami w Pol-

foto: Bartosz Kowal

sce – mówi Bożena Borowiec, która w PFRON będzie się w szczególności zajmować dostępnością i programami umożliwiającymi osobom z niepełnosprawnościami samodzielność, dostępność czy też mobilność.

Bartosz Matylewicz

Kiermasz Bożonarodzeniowy

13 GRUDNIA 2024 15:00 - 19:00

Fabryka Pełna Życia

- pokaz ognia fireshow
- koncert Miejskiej Orkiestry Dętej
- kreatywne warsztaty świąteczne
- animacje utrzymane w świątecznym klimacie
- kiermasz ozdób i dekoracji świątecznych
- konkursy z nagrodami (do wygrania żywe choinki)

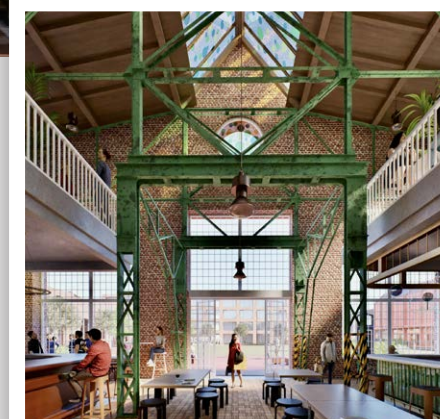
dg.pl

Nowe centrum Dąbrowy Górniczej

Fabryka Pełna Życia z unijnym dofinansowaniem do drugiego etapu

14 listopada 2024 zarząd województwa śląskiego opublikował krótką listę 8 projektów wybranych do dofinansowania ze środków Funduszu na Rzecz Sprawiedliwej Transformacji. W tym gronie znalazł się projekt „Fabryka Pełna Życia – centrum przedsiębiorczości”, czyli drugi etap budowy nowego centrum Dąbrowy Górniczej.

Zgodnie z przyznanym dofinansowaniem do spółki Fabryka Pełna Życia trafi prawie 21 milionów złotych z Unii Europejskiej i prawie 3 miliony złotych z budżetu państwa (całkowita wartość drugiego etapu budowy nowego centrum Dąbrowy Górniczej to 53 miliony złotych).

Wojciech Czyżewski, prezes Fabryki Pełnej Życia: – Pozyskane środki pozwolą na dokończenie realizacji wszystkich przestrzeni publicznych

nowego centrum Dąbrowy Górniczej oraz rewitalizację 3 kolejnych zabytkowych hal. Najciekawszą z nich będzie hala „Ząbkowice” o przeznaczeniu gastronomiczno-targowo-usługowym. Zgodnie z zamierzeniem projektowym – pochodząca z początków XX wieku, dawna hala montażu i obróbki mechanicznej fabryki obrabiarek – aranżacją będzie nawiązywać do Huty Szkła Gospodarczego w Ząbkowicach. Znajdzie się w niej

także ekspozycja prezentująca dokonania ząbkowickiej huty. Od strony zachodniej hala „Ząbkowice” zostanie połączona z pasażem usługowo-handlowym, w którym znajdzie się przestrzeń muzealna poświęcona historii przemysłu w Zagłębiu Dąbrowskim i Dąbrowskiej Fabryce Obrabiarek „Defum”. Zachodnią pierzeję nowego rynku zamknie zrewitalizowany budynek dawnej kotłowni, zaadoptowany na obiekt usługowo-handlowy.

Podobnie jak w pierwszym etapie, projekt wyróżnia zielen, zastosowanie nowoczesnych proekologicznych rozwiązań oraz szacunek dla tożsamości miejsca i przemysłowej historii Dąbrowy Górniczej. Znajdą się tu m.in:

- zielony pasaż pod konstrukcjami suwnic, źródle uliczne
- zielony dach hali „Ząbkowice”, zielony dach na hali pasażu
- zielone ściany, ogrody wertykalne
- panele fotowoltaiczne, pompy ciepła
- ławki, siedziska, stojaki rowerowe, stylowe latarnie uliczne, eksponaty z Fabryki Obrabiarek Defum
- tablice informacyjne o dzielnicach Dąbrowy Górniczej
- panele z ekranem LED prezentujące historię Defum i Zagłębia Dąbrowskiego
- grusze, brzozy, graby, klony, jesiony, kilkadziesiąt gatunków krzewów i byliny, które staną się integralną częścią nowego centrum miasta
- ogród deszczowy i oczka wodne, wykorzystujące wodę pozyskiwaną z retencji, wyposażone w elementy zespołu filtracyjnego, system uzdatniania wody, a także system zasilania w energię elektryczną.

Jak podkreśla Marcin Bazylak, prezydent Dąbrowy Górniczej, przyznane dofinansowanie to efekt długoletnich działań zapoczątkowanych zakupem terenów po dawnej fabryce przez dąbrowski samorząd. Potem był udział w tzw. Modelowej Rewitalizacji Miast – gdzie, dzięki środkom z ówczesnego Ministerstwa Rozwoju, przygotowano koncepcję projektu – oraz powołanie spółki rewitalizacyjnej aż po projekty wykonawcze i złożenie wniosków o dofinansowanie w pierwszych unijnych konkursach. – Dlatego bardzo się cieszę, bo ta decyzja jest potwierdzeniem ogromnego zaangażowania i wielkiej konsekwencji wielu osób, które od lat pracowały i pracują nad tym projektem. Wszystkim, z całego serca gratuluję – powiedział prezydent Dąbrowy Górniczej.

FPŻ

Wkrótce początek budowy

Warto podkreślić, że w sumie na budowę nowego centrum Spółka Fabryka Pełna Życia pozyskała już ponad 101 milionów złotych unijnego dofinansowania.

Przypominamy, że obecnie Fabryka Pełna Życia organizuje przetarg na wyłonienie wykonawcy dla pierwszego etapu budowy centrum Dąbrowy Górniczej. Wpłynęło 8 ofert, aż 6 z nich mieści się w zaplanowanej przez spółkę kwocie. Oddanie do użytku pierwszych zrewitalizowanych obiektów w miejscu dawnych zakładów „Defum” już w roku 2027.

Funkcjonalnym centrum projektu będzie tzw. Zielony Rynek, wokół którego znajdą się zrewitalizowane przestrzenie publiczne. Zaplanowano m.in. doprowadzenie do Fabryki wszystkich sieci, budowę sys-

temów gromadzenia i powtórnego wykorzystywania deszczówki, zielony pasaż, ogród deszczowy, budowę sceny plenerowej i nadanie nowych funkcji dawnej hali montażowej.

Po rewitalizacji hala „Tworzeń” będzie się składała z dwóch modułów stanowiących zamkniętą, dopełniającą się całość, w której przestrzeń poprzemysłowa połączy się z nowoczesną infrastrukturą konferencyjno-targowo-koncertowo-biurową. Dzięki temu, obiekt będzie dostosowany do nowych aktywności. Zapewni przy tym pełną dostępność dla osób z niepełnościami i osób starszych – co jest głównym wskazaniem projektowym dla całego centrum.

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zabytki

Spacer po fortyfikacjach

16 listopada odbył się pierwszy historyczny spacer po odrestaurowanym odcinku zabytkowej linii b2 na Wzgórzu Strachowiec w Antoniowie.

B2 to linia niemieckich fortyfikacji zbudowana przez miejscową ludność zmuszoną do pracy przy budowie okopów

oraz tzw. kochbunkrów na przełomie 1944 i 1945 roku. Inwestycję w postaci renowacji odcinka w lesie antoniowskim

i przygotowania ścieżki edukacyjnej zrealizowano w ramach Dąbrowskiego Budżetu Partycypacyjnego. Pomysłodawcą projektu był mieszanec Antoniowa Tomasz Balin. Odtworzenie wykonano na podstawie materiałów archiwalnych. Prace renowacyjne wykonano we współpracy z Nadleśnictwem Siewierz, które udostępniło teren pod inwestycję edukacyjną. Zorganizowany przez Muzeum Miejskie „Szttygarka” pierwszy historyczny spacer spotkał się z zainteresowaniem ze strony mieszkańców Antoniowa. Poprzedził go krótki wstęp historyczny.

MS

CHOINKA ROZBŁYŚNIE NA PRZYBYCIE ŚW. MIKOŁAJA

Na placu Wolności stanie w tym roku drzewo przypominające naturalny świerk o wysokości 16,5 m. Choinka zostanie udekorowana 800 bombkami oraz girlandą świetlną o długości 180 m. W sumie znajdzie się na niej ponad 40 tys. punktów świetlnych. Przy choince nie zabraknie tronu św. Mikołaja, przy którym będzie można wykonywać pamiątkowe zdjęcia, a także świetlnych ozdób w postaci prezentów oraz skrzynki na listy do świętego.

DĄBROWSKA WIGILIA

Z DOWOZEM DO DOMU

ZNASZ OSOBY, KTÓRE POTRZEBUJĄ POMOCY LUB SAM JEJ POTRZEBUJESZ?

ZADZWOŃ

 668 573 952

PRZYJMOWANIE ZGŁOSZEŃ:

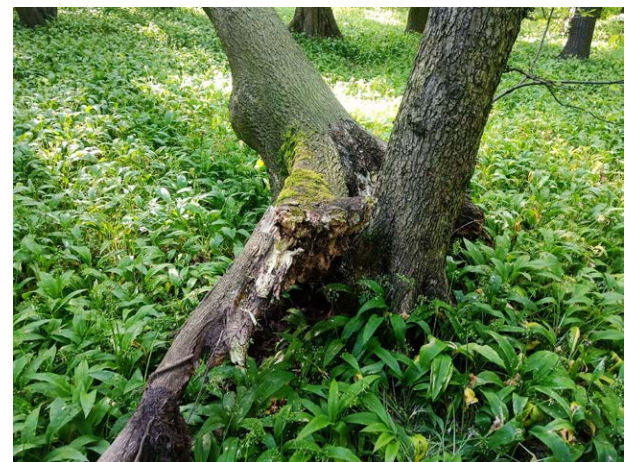
**OD 9 DO 13 GRUDNIA
W GODZ. 10-15**

Park Zielona

Choroba drzew w parku

Drzewa w parku Zielona zaatakował grzyb, który uszkadza ich systemy korzeniowe. Ze względów bezpieczeństwa oraz by chronić inne drzewa, rozpoczęło się usuwanie zainfekowanych okazów. Po zakończeniu prac w parku zostanie posadzonych 60 dębów.

O tym, że powodem zamierania jesionów w całej Europie jest patogenny grzyb, wiadomo od kilku lat. Odkrył go prof. Tadeusz Kowalski z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Zjadliwy grzyb nie oszczędził także jesionów w parku Zielona.

– W okazach, które przewracały się jak zapalki, zauważyliśmy między innymi zanik systemów korzeniowych – mówi Agnieszka Raus, kierownik Referatu Zieleni i Oczyszczania w Wydziale Infrastruktury Miejskiej. – U zainfekowanych drzew można także zaobser-

wować słabo rozbudowane korony – dodaje.

– By chronić inne drzewa przed rozprzestrzenianiem się infekcji, a także ze względu na bezpieczeństwo spacerowiczów zwróciliśmy się do Śląskiego Urzędu Marszałkowskiego z wnioskiem o wy-

danie zezwolenia na usunięcie chorych drzew – mówi wiceprezydent Damian Rutkowski. Komisja pracowników ze Śląskiego Urzędu Marszałkowskiego, która podczas oględzin drzew w parku potwierdziła uszkodzenie systemu korzeniowego, wydała taką zgodę.

Prace w parku Zielona już się rozpoczęły. W drzewach, które zostały już usunięte, widać, że grzyb zaatakował nie tylko korzenie – ścięte pnie są w środku puste. Po zakończeniu prac, teren zostanie uporządkowany i w parku zostanie posadzonych 60 dębów. PP

REKLAMA

11

STYCZNIA

NEMO
PARTY

hity lat 80' 90'
oraz współczesne

RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ!

Uczniowie II i V Liceum Ogólnokształcącego korzystają z naszych basenów w ramach zajęć W-F!

MENU
POTRAW
ŚWIĄTECZNYCH

ZAMÓWIENIA NALEŻY SKŁADAĆ DO 13.12.2024 R.
POD NR TEL. 602 379 300
OD PN DO PT W GODZ. 8:00-16:00
MENU WRAZ Z CENNIKIEM DOSTĘPNE NA
WWW.NEMO-SWIATROZRYWKI.PL ORAZ NA FB

BAL MIKOŁAJKOWY
DLA DZIECI

MIKOŁAJKOWE DISCO
ANIMACJE
WRĘCZANIE PREZENTÓW

Zapisy 602 379 300
ILOŚĆ MIEJSC
OGRANICZONA

45 ZŁ*

08.12
NIEDZIELA
10:30-12:00

2024/25
Sylwestrowy BAL

31 GRUDNIA G. 20:00-4:00

PRZEDSPRZEDAŻ
DO 8 GRUDNIA
300,00 ZŁ/OS.

OD 9 GRUDNIA
320,00 ZŁ/OS.

ILOŚĆ MIEJSC
OGRANICZONA

Przegląd Dąbrowski | nr 9 (282) listopad 2024

Drogi

Łącznik wkrótce będzie gotowy

Budowa nowej drogi łączącej ulicę Kolejową z aleją Zagłębia Dąbrowskiego zbliża się do końca. Po ułożeniu wszystkich warstw nawierzchni drogowcy zajmą się teraz chodnikiem i drogą rowerową.

foto: Dariusz Nowak

Budowa łącznika rozpoczęła się w marcu tego roku od przebudowy ronda przy ulicy Konopnickiej, skąd ruch zostanie skierowany na nową drogę wzdłuż torów. Tam, po nasypie, droga łączy się z istniejącym wiaduktem i dalej w dół po kolejnym nasypie – specjalnie z tego powodu po-

szerzonym – skręca w stronę alei Zagłębia Dąbrowskiego. – Drogowcy zakończyli już układanie wszystkich warstw nawierzchni na nowej drodze. Teraz będą kończyć budowę chodników, a za dwa tygodnie planują ułożyć nawierzchnię na drodze rowerowej. Po pionowym i poziomym oznako-

waniu łącznika oraz po montażu urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, będziemy mogli wystąpić o pozwolenie na użytkowanie drogi – wyjaśnia Krzysztof Serafiński, zastępca naczelnika Wydziału Inwestycji Drogowych w Urzędzie Miejskim w Dąbrowie Górniczej.

Dla rowerzystów istotne jest także to, że docelowe nachylenie uzyska także zjazd i zejście do torami, prowadzące od ul. Poniatowskiego. Będzie łagodniejsze niż wcześniej, podobnie jak to, które prowadzi do ul. Kolejowej. Warta prawie 21 mln zł inwestycja zepnie w całość alter-

natywną trasę od Będzina do Gołonoga. To w sumie ponad 3 km drogi.

Co istotne dla mieszkańców, na obciążonych ruchem ulicach Kraszewskiego, Kotarbińskiego i Konarskiego, otwarcie łącznika powinno przyczynić się do znacznego spadku liczby samochodów. PP

Przebudowa drogi na Jurę

18 listopada rozpoczęła się przebudowa drogi wojewódzkiej nr 790 w Dąbrowie Górniczej. W pierwszym etapie prace objęły półkilometrowy odcinek od skrzyżowania z ulicą Koksowniczą do skrzyżowania z ulicą Białej Przemszy.

Na przebudowę 3,5-kilometrowego odcinka DW790 miasto pozyskało 30 mln zł dofinansowania. Prace zostały podzielone na trzy etapy:

- Od skrzyżowania z ulicą Koksowniczą do skrzyżowania z ulicą Białej Przemszy
- Od skrzyżowania z ulicą Białej Przemszy do skrzyżowania z ulicą Łazy Błędownskie
- Od skrzyżowania z ulicą Łazy Błędownskie do granicy z gminą Łazy

W pierwszym etapie, który rozpoczął się 18 listopada, na przebudowywanym odcinku wprowadzony został ruch wahadłowy. W podobny sposób prace będą prowadzone w drugim etapie.

W trzecim etapie, którego rozpoczęcie planowane jest na wczesną wiosnę 2025 roku, wykonawca prac całkowicie wyłączy odcinek z ruchu i wprowadzi objazdy. To konieczne ze względu na zły stan drogi, która – gdyby prace prowadzić

tylko na jednym pasie – mogłaby „rozjeżdżać się” na boki.

– W zakresie inwestycji jest kompleksowa przebudowa konstrukcji drogi, wraz z podbudową i układaniem kolejnych warstw nawierzchni, korekta geometrii jezdni w rejonie skrzyżowań, uporządkowanie szerokości drogi i budowa kanalizacji deszczowej. Do inwestycji włączają się także Dąbrowskie Wodociągi, które planują budowę wodociągu – mówi Krzysztof Se-

foto: Dariusz Nowak

rafiński, zastępca naczelnika Wydziału Inwestycji Drogowych w Urzędzie Miejskim w Dąbrowie Górniczej.

W zakresie prac jest także budowa chodników w rejonie nowych zatok autobusowych i skrzyżowań z ulicami

Białej Przemszy i Przelotową. Istniejące przystanki autobusowe także zostaną przebudowane na zatoki.

Prace, zlecone przez miasto firmie Drogopol, mają się zakończyć w listopadzie 2025.

PP

Marcin Bazylak,
prezydent
Dąbrowy Górniczej

Inwestycje w ciepło

W ciągu ostatniego miesiąca na terenie naszego miasta doszło do kilku awarii sieci ciepłowniczej. Dotyczyły one sieci Tauron Ciepło oraz infrastruktury i ciepłowni firmy TAMEH. W przypadku każdej z nich służby techniczne Tauron Ciepło natychmiast przystępowały do napraw i pracowały w trybie ciągłym, aż do chwili przywrócenia dostaw ciepła.

Mając świadomość, jak bardzo są one uciążliwe dla mieszkańców, już po pierwszych awariach zwróciliśmy się do Tauron Ciepło z prośbą o przekazanie nam informacji, jakie działania spółka planuje podjąć, by w przyszłości uniknąć podobnych sytuacji oraz jak zamierza rozliczyć z użytkownikami okres, w którym ciepło nie było dostarczane.

Jako miasto wyraziliśmy również wolę wsparcia Tauron Ciepło w znalezieniu skutecznego rozwiązania problemu.

W efekcie tych działań i spotkań Tauron Ciepło zadeklarował, że w najbliższym czasie zamierza zainstalować i uruchomić na terenie Dąbrowy Górniczej tymczasowe ciepłownie kontenerowe, które pozwolą na kontynuowanie dostaw ciepła w sytuacji awarii w EC TAMEH lub w obrębie starej magistrali ciepłowniczej.

Niezależnie od rozwiązań tymczasowych Tauron Ciepło docelowo planuje na terenie Dąbrowy Górniczej budowę nowej magistrali ciepłowniczej oraz wymianę starej sieci, która powstała przy okazji budowy Huty Katowice w 1975 roku. Mają zastąpić nowoczesna sieć w technologii preizolowanej, która wzmocni bezpieczeństwo dostaw ciepła dla odbiorców. Inwestycje te, ze względów technicznych, logistycznych oraz formalnych i finansowych, wymagają jednak czasu.

To, co ważne dla mieszkańców, to bonifikaty w opłatach wynikające z przerw w dostawach ciepła. W imieniu mieszkańców z wnioskiem do Tauron Ciepło powinny wystąpić o to spółdzielnie mieszkaniowe, zarządcy bądź wspólnoty. Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych już w tym zakresie zwrócił się do Tauron Ciepło, który zapewnia, że bonifikaty będą naliczane proporcjonalnie do czasu trwania przerw w dostawach.

Wyróżnienia

Prezes i społecznik uhonorowani

Władysław Nowak, prezes dąbrowskiej spółki Nowak-Mosty i Maciej Gadaczek, dąbrowski działacz społeczny, zostali uhonorowani tytułami Superdąbrowianina 2024 i Dąbrowianina Roku 2024.

Władysław Nowak tytuł Superdąbrowianina 2024 otrzymał od Towarzystwa Przyjaciół Dąbrowy Górniczej Odrodzenie za profesjonalne wykonawstwo prac modernizacyjno-budowlanych wokół dworców kolejowych w Dąbrowie Górniczej i Dąbrowie Górniczej Gołonogu w latach 2020-2023.

Wysoka Kapituła podkreśliła, że tytuł „nadano w 108. rocznicę nadania Dąbrowie Górniczej praw miejskich i 50. rocznicę urodzin wyróżnionego”. Urodzony 1974 roku Władysław Nowak pochodzi z Wilczysk (woj. małopolskie). Jak opowiadał dziennikarzom, życie dzieli między domami w Dąbrowie Górniczej, skąd pochodzi jego żona i gdzie mieści się siedziba firmy, a Wilczyskami, gdzie uwielbia spędzać weekendy. Słynie z miłości do sportu i Wisły Kraków, której krótko prezesował.

Wyróżnienie Dąbrowianina Roku, nadawane z inicjatywy Towarzystwa Przyjaciół Dąbrowy Górniczej od 1996 roku, w tym roku otrzymał Maciej Gadaczek, który od wielu lat zajmuje się pielęgnowaniem historii miasta, szczególnie z okresu lat siedemdziesiątych XX w. i budowy Huty „Katowice”. Zgromadził wiele informacji, pamiątek, zdjęć czy wspomnień osób, które m.in. pracowały przy budowie kombinatu, były zatrudnione w tutejszych zakładach pracy i miały wpływ na dynamicznie rozwijające się wówczas miasto. Jego zbiory posłużyły m.in. do organizacji wystaw i wydarzeń. PK

Władysław Nowak ze statuetką Superdąbrowianina

Maciej Gadaczek odbiera gratulacje za tytuł Dąbrowianina Roku 2024

foto. Dariusz Nowak

foto. Dariusz Nowak

Centrum logistyczne zamiast targów

Problem po Expo Silesia

Inwestor budujący centrum logistyczne tuż przy granicy z Dąbrową Górniczą zaplanował jego obsługę komunikacyjną ulicami naszego miasta. – W obecnym kształcie to problematyczne rozwiązanie, dlatego wystąpiliśmy z wnioskiem o wznowienie postępowania o wydanie pozwolenia na budowę. Chcemy być stroną postępowania, by mieć argumenty w rozmowie z inwestorem – mówi Damian Rutkowski, zastępca prezydenta Dąbrowy Górniczej.

Inwestycja powstaje na terenie, na którym od 2008 roku działało centrum targowo-konferencyjne. Do obsługi technicznej wydarzeń organizowanych na swoim terenie spółka Expo Silesia wykorzystywała zjazd zlokalizowany na terenie Dąbrowy Górniczej – w rejonie cmentarza przy ul. Starocmentarnej. Po pandemii spółka Expo Silesia zrezygnowała z organizowania targów i konferencji i sprzedała teren w Sosnowcu. Nowy właściciel – warszawska spółka PDC Industrial – uzyskała pozwolenie na budowę centrum magazynowo-usługowo-produkcyjnego w miejscu po Expo Silesia. Jednocześnie firma Panattoni reklamuje tę inwestycję jako Panattoni Park IV Sosnowiec i nazywa ją „jedną z najbardziej atrakcyjnych lokalizacji logistycznych w Polsce”.

Centrum ma się składać z dwóch hal (ponad 62 tys. m kw. powierzchni) ze 112 dokami dla ciężarówek oraz parkingu dla 271 samochodów. Do obsługi komunikacyjnej inwestor zamierza wykorzystywać wspomniany wcześniej zjazd w rejonie cmentarza na terenie Dąbrowy Górniczej. Damian Rutkowski, wiceprezydent Dąbrowy Górniczej: – Widzimy drastyczną różnicę między wcześniejszą działalnością Expo Silesia a obecnym charakterem tego terenu. Dlatego przy współdziałaniu władz Sosnowca chcielibyśmy rozmawiać o rozwiązaniu problemu, który będzie generowało centrum logistyczne. Mam na myśli zarówno kwestie drogowe, jak i warunki wodne.

By Dąbrowa Górnicza była stroną postępowania, Aleksander Tuczyński, naczelnik Wydziału Architektury i Urbanistyki w Urzędzie Miejskim w Dąbrowie Górniczej, 31 października wystąpił do prezydenta Sosnowca z wnioskiem o wznowienie postępowania o wydanie pozwolenia na budowę. Podczas listopadowego spotkania przedstawiciele Dąbrowy Górniczej, Sosnowca i spółki PDC Industrial ustalili, że inwestor zleci opracowanie analizy ruchu drogowego w rejonie inwestycji. Obejmie ono stan istniejący oraz prognozowany wzrost natężenia ruchu. Wnioski z tego opracowania powinny obejmować ewentualną koncepcję przebudowy układu drogowego pozwalającą na sprawną obsługę inwestycji. Piotr Purzyński

OGRANICZENIE TONAŻU NA ULICY STAROCMENTARNEJ

foto: Dariusz Nowak

Z uwagi na zły stan nawierzchni jezdni na części ulicy Starocmentarnej 27 listopada zostanie wprowadzona tymczasowa organizacja ruchu ograniczająca tonaż przejeżdżających pojazdów do 10 t.

Ograniczenie obowiązywać będzie na odcinku między łącznikiem ulicy Starocmentarnej ze stacją paliw S1 a nowym rondem u zbiegu ulic Wojska Polskiego i Staszica.

Wprowadzenie ograniczenia poprzedziła ocena nośności drogi. To oraz liczne spekulacje nawierzchni i koleiny sprawiły, że Wydział Infrastruktury Miejskiej zdecydował się ograniczyć tonaż przejeżdżających pojazdów do 10 ton.

Ograniczenie nie będzie obowiązywało komunikacji miejskiej, służb miejskich, pojazdów obsługujących infrastrukturę Tauron oraz dojazdu do posesji nr 8, 8a, 12a, 16 w ciągu ul. Starocmentarnej oraz ul. Staszica 2.

Tablice uprzedzające o ograniczeniu zostaną umieszczone na ulicy Braci Mieroszewskich oraz alei Róż, a także przed skrzyżowaniem Wojska Polskiego z ul. Staszica. PP

Nie bądź obojętny

Pomoc osobom bezdomnym w zimie

Zima to najtrudniejszy czas dla bezdomnych. Wsparcia udzielają im miejskie instytucje, jednak od reakcji każdego z nas może zależeć, czy osoby bez dachu nad głową poradzą sobie w tych warunkach. Żeby pomóc, czasami wystarczy jeden telefon.

O to, by bezdomni przebywający na terenie naszego miasta bezpiecznie przeżyli zimę dbają pracownicy socjalni MOPS-u, streetworker, pracownicy Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz Strażnicy Miejscy. Na co dzień współpracują ze sobą, wymieniają się informacjami i udzielają pomocy potrzebującym.

• Zgłoszenia w sprawie bezdomnych Straż Miejska przyjmuje pod numerem 986. W zimie działa także specjalna infolinia Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego – pod numer

987 może dzwonić każdy, kto wie, że dana osoba potrzebuje pomocy, jak również ci, którzy wiedzą, gdzie przebywają bezdomni.

W razie potrzeby bezdomni mogą skorzystać ze schronienia, gorącego posiłku, pomocy finansowej oraz opieki zdrowotnej. Na terenie miasta funkcjonuje bowiem noclegownia z ogrzewalnią, schronisko dla osób bezdomnych oraz schronisko dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

• Noclegownia i Ogrzewalnia dla Bezdomnych Caritas Diecezji Sosnowieckiej znajdują się przy ul. Łącznej 31. Noclegownia do 31 marca daje możliwość schronienia w godz. 18-8, ogrzewalnia natomiast jest czynna do 30 kwietnia, w godz. 18-8. Do noclegowni osoby bezdomne

przyjmowane są na zasadzie interwencji, bez konieczności posiadania jakiegokolwiek skierowania, z zastosowaniem jedynie kryterium trzeźwości. W okresie zimowym przy noclegowni od godziny 16 osoby bezdomne mogą skorzystać ze świetlicy.

• Osoby bezdomne posiadające ostatnie miejsce zameldowania na terenie Dąbrowy Górniczej na podstawie decyzji MOPS mogą korzystać ze schronienia i wyżywienia w: – Schronisku dla Bezdomnych z usługami opiekuńczymi Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Dobroczynnego, ul. Wapienna 17. Placówka jest czynna całodobowo.

– Schronisku dla Bezdomnych z usługami opiekuńczymi prowadzonym przez Caritas Diecezji Sosnowieckiej, al.

Zwycięstwa 6. Placówka jest czynna całodobowo.

• Przy schronisku (al. Zwycięstwa 6) działa łaźnia, która jest czynna w środę w godz. 15 – 19. Łaźnia zapewnia środki higieniczne, ręcznik, bieliznę osobistą, możliwość wyprania lub wymiany odzieży. W nagłych przypadkach kąpiel możliwa jest od poniedziałku do piątku w godz. 7 – 15 po telefonicznym uzgodnieniu ze streetworkerem.

• Streetworker Marcin Włodek (571 332 393) przyjmuje od poniedziałku do piątku w godz. 7 – 9 przy al. Piłsudskiego 2 (III piętro, pokój nr 313).

W późniejszych godzinach można go spotkać na ulicy. Streetworker pomaga na co dzień osobom bezdomnym przebywającym na ulicach, klatkach schodowych, boksach śmietnikowych, ław-

kach, węzłach ciepłowniczych itp. Jego zadaniem jest informowanie bezdomnych o możliwościach skorzystania z pomocy, motywowanie do zmian postawy życiowej, a niejednokrotnie również towarzyszenie im w trakcie załatwiania różnych spraw.

• Osobom bezdomnym, ubogim i zagrożonym wykluczeniem społecznym oferowane jest wsparcie psychologa (udziela pomocy także osobom uzależnionym i ich rodzinom), a także doradcy zawodowego, działających w ramach Klubu Integracji Społecznej (ul. Łączna 31), który funkcjonuje przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej. W miarę potrzeb osoby bezdomne mogą liczyć także na wsparcie specjalistów innych placówek, fundacji i stowarzyszeń działających na terenie miasta.

Górnictwo

Kopalnie w czasie okupacji

4 września 1939 r. w godzinach wieczornych oddziały niemieckie wkroczyły do Dąbrowy Górniczej, a 9 października 1939 r. miasto wraz z całym Zagłębiem Dąbrowskim zostało włączone w obszar III Rzeszy. Okupacja była czasem represji i trudnych warunków życia dla ludności, ale także rabunkowej gospodarki w kopalniach węgla kamiennego.

9 września 1939 r. Niemcy zajęli kopalnię „Paryż” w Dąbrowie Górniczej. W ciągu kolejnego tygodnia władze niemieckie podporządkowały sobie kolejne zakłady wydobywcze: „Koszelew”, „Mars” i „Flora”.

Przejętymi zakładami zarządzał Główny Urząd Powierniczy Wschód, który w 1942 r. sprzedał większość zagłębiowskich kopalń węgla kamiennego państwowemu koncernowi „Preussag A. G.”. W maju 1943 r. koncern ten odkupił także Towarzystwo Eksploatacji Piasku (kopalnię piasku w Gołonogu).

Naruszanie filarów ochronnych

Do pierwszych decyzji władz niemieckich należało usu-

nięcie polskich kadr kierowniczych. Wielu polskich inżynierów trafiło do obozów koncentracyjnych. Zatrudnienie w kopalni „Paryż” podczas okupacji wzrosło o około 45 proc., a wydobywanie węgla o ponad 50 proc. Aby wykonać plany wydobywania węgla, zatrudniano coraz większą liczbę robotników, dlatego do kopalni skierowano również kobiety i dzieci. Od 1942 r. zatrudniano jeńców wojennych, coraz częściej prowadzono rabunkową gospodarkę złożem i coraz rzadziej stosowano podszatkę hydrauliczną. Na kopalni „Flora” dochodziło nawet do naruszania filarów ochronnych.

Polscy robotnicy otrzymywali niższe wynagrodzenie oraz

mniejsze racje żywnościowe niż górnicy niemieccy, a dodatkowo okupanci stale wydłużali czas pracy pod ziemią. Dopiero pod koniec wojny wprowadzono dla górników dodatkowy (płatny) posiłek, by zwiększyć ich rację żywnościową. Pogorszenie jakości życia powodowało zauważalne niezadowolenie, a na kopalniach rozpoczęły działalność grupy sabotażowe tworzone najpierw przez Organizację Orła Białego, a później przez Związek Walki Zbrojnej – Armię Krajową.

Kwas solny w oliwiarkach

W marcu 1940 r. z powodu drożyzny i niedostatecznego zaopatrzenia w artykuły żywnościowe w kopalni „Flora” wybuchł strajk, który zakończył się zwiększeniem aprowizacji. Od kwietnia 1940 r. zaczęły powstawać grupy sabotażowe. Górnicy m.in. gromadzili materiały wybuchowe, zacierali maszyny piaskiem, uszkodzali maszyny i urządzenia, zrywali liny wyciągowe, powodując częste awarie. Na stanowiskach obsługiwanych przez Niemców do oliwiarek wlewano kwas solny. Wszystkie te działania miały na celu zmniejszenie produkcji, która wspierała maszynę wojenną Niemiec.

Nasilenie akcji sabotażowej skłoniło niemieckie służby do represji. 30 czerwca 1942 roku Niemcy aresztowali około 300 osób. Z kopalni „Paryż” aresztowano co najmniej 118 pracowników. Większość aresz-

Wjazd władz niemieckich obecną ul. F. Perla do Dąbrowy Górniczej, z lewej strony teren kopalni „Paryż”, zbiory Archiwum Państwowego w Katowicach

Obecna ul. 3 Maja w Dąbrowie Górniczej w czasie okupacji niemieckiej, zbiory Archiwum Państwowego w Katowicach

ODSŁONIĘCIE PAMIĄTKOWEJ TABLICY

Pomnik i tablicę z nazwiskami górników kopalni „Paryż” zamordowanych w KL Auschwitz odsłonięto 27 stycznia 1970 r. Pomnik znajdował się przy ul. F. Perla w pobliżu dawnej łaźni kopalnianej.

4 grudnia 2024 r. o godzinie 15.00 nastąpi ponowne odsłonięcie tablicy pamiątkowej w nowej, bardziej eksponowanej lokalizacji przy ul. S. Moniuszki – w bezpośrednim sąsiedztwie siedziby Urzędu Pracy.

13 pracowników warsztatów głównych kopalni „Paryż”, którzy zginęli w obozie Auschwitz, upamiętnia również tablica, która obecnie znajduje się na placu przy kościele pw. św. Barbary w Koszelewie, a pierwotnie zlokalizowana była przy Dąbrowskich Zakładach Naprawczych Przemysłu Węglowego.

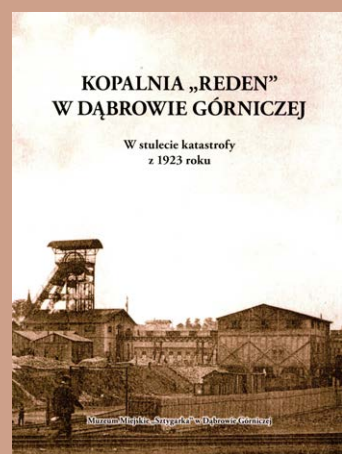

towanych podczas tej akcji zginęła potem w Oświęcimiu. 27 stycznia 1945 r. do Dąbrowy Górniczej wkroczyły oddziały Armii Czerwonej, kończąc okres okupacji niemieckiej, co nieste-

ty nie oznaczało zakończenia rabunkowej gospodarki w kopalniach i przypadków przymusowej pracy w górnictwie.

Opracowali Mateusz Siembab i Zbigniew Mirkowski

Zapraszamy do udziału w spotkaniach, które odbędą się w tym miesiącu w Muzeum Miejskim „Szttygarka”, będące promocją książki o tematyce górniczej. I tak 5 grudnia o godzinie 17.00 będzie miała miejsce prezentacja naukowej publikacji „Węgiel. Natura i kultura Ralpa Crane’a”, przygotowanej przez Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, a jednym z jej patronów jest dąbrowskie muzeum. Natomiast 18 grudnia o godzinie 11.00 odbędzie się spotkanie autorskie dotyczące książki „Kopalnia Reden w Dąbrowie Górniczej. W stulecie katastrofy z 1923

roku”. Publikacja, której jesteśmy wydawcą, powstała dzięki wsparciu DFME „DAMEL” S.A.

Mikołajki

Świąteczna magia w bibliotece

Za oknem zazwyczaj zimno i nierzadko śnieżny puch. Charakterystyczna grudniowa pogoda to oczywiście nie wszystko. Ten miesiąc upływa przecież pod znakiem wizyty Świętego Mikołaja i świątecznej atmosfery. Całej związanej z tym otoczki nie zabraknie w Miejskiej Bibliotece Publicznej.

W bibliotece spotkasz Mikołaja

Drogie dzieci! Czy byliście grzeczne w tym roku? Prawidłową odpowiedź na to pytanie powinien znać każdy maluch, a jej waga jest niebagatelna. Od niej zależy, czy z przepastnego worka sympatyczny święty z długą siwą brodą wyłowi wymarzony prezent, czy też może do wezwanego do odpowiedzi powędruje różga.

Tak się szczęśliwie składa, że na spotkaniu z Mikołajem w Miejskiej Bibliotece Publicznej przychodzą tylko ci, którzy zasługują na nagrody. Nie inaczej będzie w tym roku. Wszystkie grzeczne dzieci w wieku 3-10 lat, oprócz wspaniałych podarków, mogą liczyć też na mikołajkowe warsztaty i zabawy w świątecznym klimacie.

Druga wiadomość jest równie dobra, bo święty w czerwonym stroju do księżnicy zawita pięć razy. 5 grudnia będzie można go spotkać w Filii nr 8 (godz. 15:45 i 17:00), a 6 grudnia w Bibliotece Głównej (godz. 15:30; 16:45 i 18:00).

Zapisy:

Biblioteka Główna (tel. 32 639 03 01),

Filia nr 8 (tel. 32 262 20 64),

Wiek uczestników: 3-10 lat

„Dekoruj z pasją”

Udekorowany dom czy przystrojone podwórko to nieodzowny element Bożego Narodzenia. Stroiki, czy inne żywe ozdoby będzie można wykonać podczas warsztatów „Dekoruj z pasją”.

To niepowtarzalna okazja, by spędzić kreatywnie czas, na-

uczyć się czegoś nowego i wrócić do domu z wyjątkowymi ozdobami. W trakcie warsztatów nie zabraknie okazji, żeby nauczyć się, jak z naturalnych materiałów i prostych technik stworzyć oryginalne dekoracje – wieńce, stroiki, zawieszki czy bombki. Wszystko robione własnoręcznie, według własnej inwencji albo inspirowane dziełami innych, w razie potrzeby według wskazówek prowadzących i z ich wsparciem.

Warsztaty są dla każdego, niezależnie od umiejętności i talentu, bo jak wiadomo, posiada go każdy – czasami tylko trzeba go nieco rozbudzić. Na zajęcia można przyjść samemu, z rodziną albo znajomymi, wspólnie odkryć radość z tworzenia i poczuć magię zbliżających się świąt.

Warsztaty odbędą się 9 grudnia o godz. 15 w Bibliotece Głównej. Udział bezpłatny. Zapisy pod numerem 32 639 03 01. Liczba miejsc ograniczona.

Biblioteka na kiermaszu

W tym roku, kolejny już raz, miejski Kiermasz Bożonarodzeniowy zawita do Fabryki Pełnej Życia. 13 grudnia, w godz. 15-19, nie zabraknie na nim stoiska Miejskiej Biblioteki Publicznej. Dla uczestników przygotowano kreatywne

warsztaty świąteczne. W ich trakcie będzie można wykonać różnorodne stroiki i dekoracje bożonarodzeniowe – świąteczne skrzaty, trójwymiarowe gwiazdy z papieru, przestrzenne ozdoby w ramce czy barwne kompozycje świąteczne. Nie zabraknie także zabaw, konkursów czy quizów z nagrodami.

Boże Narodzenie to też dobra okazja, żeby nieco zwolnić, znaleźć trochę czasu dla siebie i usiąść w fotelu z dobrą lekturą. Pierwszy krok do realizacji tego planu będzie można wykonać na bibliotecznym stoisku, gdzie odbędzie się kiermasz książek. Warto więc pojawić się w fabryce, wziąć udział w warsztatach, powiększyć swój księgozbiór albo kupić komuś książkę pod choinkę.

Wydarzenie realizowane dzięki finansowemu wsparciu Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej.

„Świąteczne tradycje Zagłębia”

Każdy region ma swoje specyficzne tradycje bożonarodzeniowe, ma je także Zagłębie Dąbrowskie. W bibliotece nadarzy się okazja, żeby je odkryć albo bliżej poznać. Podczas spotkania wigilijnego uczestnicy dowiedzą się m.in., co w okresie Bożego Narodzenia tradycyjnie jadło się w Zagłębiu, jak przygotowywano się do świąt, jak celebrowano ten okres, w jaki sposób ubierano się w tym szczególnym czasie, a także jakie wierzenia i zwyczaje kultywowano na tym terenie.

Jeśli święta, to i kolędy. Dlatego spotkanie w bibliotece upłynie też pod znakiem wspólnego kolędowania. To oczywiście nie koniec, bo na uczestników czekać będą niespodzianki. Spotkanie wigilijne „Świąteczne tradycje Zagłębia” odbędzie się 17 grudnia w Bibliotece Głównej, początek o godz. 17. Rezerwacja bezpłatnych wejściówek wystartuje 9 grudnia o godz. 12 na stronie: rezerwacje.biblioteka-dg.pl, mailowo: rezerwacje@biblioteka-dg.pl lub pod numerem tel. 32 639 03 01 (pn.-pt. w godz. 8-16).

Spotkanie z artystą

Z humorem o wszystkim po trochu

Jedni znają go jako autora żartobliwych i ciętych komentarzy do wydarzeń politycznych. Innym dał się poznać jako pisarz. Do tego dziennikarz, aktor oraz konferansjer. Lista profesji, które wykonuje, jest długa, podobnie jak okazały jest bagaż jego doświadczeń i posiadanych talentów. Można się domyślać, że o wszystkim po trochu opowie podczas spotkania w Miejskiej Bibliotece Publicznej. Wydarzenie, którego głównym bohaterem będzie Artur Andrus, zapowiada się zatem niezwykle interesująco.

Artur Andrus to postać wyjątkowa na polskiej scenie artystycznej – wszechstronny twórca, który nie boi się łączyć humoru, poezji i muzyki. Do tego robi to z wycuciem i poletem. Urodzony 27 grudnia 1971 roku w Lesku, stał się jednym z najbardziej rozpoznawalnych polskich satyryków, autorów tekstów i konferansjerów.

Na falach eteru i szklanym ekranie

Jest nie tylko mistrzem ciętej riposty i słowa, ale również dziennikarzem radiowym, związanym przez lata z radiową Trójką, gdzie zdobył serca słuchaczy jako prowadzący „Powtórkę z rozrywki” i niezastąpiony komentator absurdów rzeczywistości. Dużą

popularność przyniosło mu także współtworzenie przez kilkanaście lat „Szkła kontaktowego” w TVN 24, gdzie z ironią i żartem komentował m.in. „popisy” klasy politycznej.

Jako pisarz Andrus jest znany z lekkiego pióra i doskonałego zmysłu obserwacji. Autor bestsellerowych książek, m.in. napisanej wspólnie z Marią Czubaszek „Każdy szczyt ma swój Czubaszek”, „Błog osławiony między niewiastami” czy „Vietato fumare, czyli reszta z bloga i coś jeszcze”.

Lekkie pióro

Na ich kartach odsłania swoje oblicze dowcipnego kronikarza współczesności, który opisuje polskie dziwactwa, paradoksy czy codzienne perypetie. W swoich tekstach potrafi bawić i skłaniać do refleksji, a poczucie humoru, którym może się poszczycić, sprawia, że jego książki cieszą się niesłabnącą popularnością.

Artur Andrus to także utalentowany i lubiany artysta kabaretowy. Wielokrotnie występował na największych polskich scenach, bawiąc publiczność zarówno autorскими monologami, jak i piosenkami. Pełnił rolę gospodarza kabaretowych spotkań

w warszawskiej „Piwnicy pod Harendą”, łódzkiej „Przechowalni” i krakowskiej „Piwnicy pod Baranami”. Jego albumy muzyczne, takie jak „Myśliwiecka”, „Cyniczne córki Zurychu” czy „Sokratesa 18”, zdobyły status platynowych płyt.

Na estradzie jak ryba w wodzie

W jego repertuarze znajdziemy pełne ironii i liryzmu piosenki, które łączą inteligentny humor i grę słów z doskonałą muzyką. Andrus z łatwością sięga po rozmaite style muzyczne, a jego teksty – pełne językowych zabaw i skojarzeń, kalamburów i aluzji – pozostają charakterystyczną pieczęcią, którą przystawia na swojej twórczości.

Andrus to także doskonały konferansjer, który potrafi rozbawić każdą publiczność i z wdziękiem poprowadzić najróżniejsze imprezy. Przewadził liczne gale i wydarzenia kulturalne, a jego styl – elegancki, lecz pełen

błyskotliwego dowcipu – jest nie do podrobienia. Jego wielowymiarowa twórczość i talent do snucia opowieści sprawiają, że pozostaje jednym z najoryginalniejszych artystów polskiej sceny, mistrzem humoru, który niezmienne dostarcza odbiorcom inteligentnej rozrywki. Długie lata doświadczeń i wspomnień to niepowtarzalny materiał na wciągające opowieści. Swoiste kulisy sławy, swojej i innych, a także niesamowite historie z życia wzięte, Artur Andrus z całą pewnością odkryje przez uczestnikami bibliotecznego spotkania. Artur Andrus bibliotekę główną odwiedzi 12 grudnia. Początek spotkania o godz. 18, a poprowadzi je Konrad Bilski. Rezerwacja bezpłatnych wejściówek wystartuje 28 listopada: na stronie rezerwacje.biblioteka-dg.pl, mailowo rezerwacje@biblioteka-dg.pl, a także pod numerem 32 639 03 01 (pn. -pt. w godz. 8:00-16:00).

Przemysław Kędzior

OGŁOSZENIA DROBNE

- Kupię antyki i starocia z PRL-u. Szkło, porcelanę, dokumenty, obrazy, odznaki, zabawki, meble, żyrandole, zegary, płyty winylowe, radia, inne. 602 699 779

Przegląd Dąbrowski
MAGAZYN MIESZKAŃCÓW MIASTA

Wydawca: Miejska Biblioteka Publiczna
Adres Redakcji: 41-300 Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 25, pok. 29
tel./fax 32 639 03 34, www.biblioteka-dg.pl, przegladadabrowski@biblioteka-dg.pl

Redaguje zespół: Piotr Purzyński (redaktor naczelny), Marta Wiśnicka (sekretarz redakcji), Anna Jawor-Lachowicz, Dariusz Nowak (fotoedytor), Weronika Blecha, Lucyna Stępniewska, Przemysław Kędzior, Monika Bokri, Iga Długokęcka, Olaf Otwinowski, Aneta Błyszczek

Nakład: 40 000 egzemplarzy

DTP: Krzysztof Ewicz – COMSOFT Sp. z o.o.

Redakcja nie bierze odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń. Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów.

Piłka nożna

Partnerstwo między Zagłębiami

RKS Zagłębie Dąbrowa Górnicza i Zagłębie Sosnowiec to od środy 20 listopada kluby partnerskie.

Stosowne dokumenty dotyczące współpracy najstarszego klubu w Polsce noszącego nazwę Zagłębie (mowa o klubie z Dąbrowy Górniczej) oraz czterokrotnego zdobywcy Pucharu Polski i 36-krotnego uczestnika rozgrywek ekstraklasy podpisali w Sosnowcu przedstawiciele obu klubów.

– Cieszymy się, że możemy oficjalnie podjąć współpracę z Zagłębiem Sosnowiec. To klub naszego regionu, a naszych zawodników i sympatyków regularnie można spotkać na ArcelorMittal Parku. Mamy nadzieję, że współpraca najstarszego w Polsce i najlepszego klubu o nazwie Zagłębie przyniesie korzyści dla obu – mówi Tomasz Szymczyk, prezes zarządu RKS Zagłębie Dąbrowa Górnicza.

Wychowankowie nadzieją RKS-u

– Jesteśmy w trakcie przygotowań do obchodów stulecia klubu, które zaplanowaliśmy na czerwiec przyszłego roku. Był w historii RKS-u moment

stagnacji, ale tylu zawodników i trenerów jednocześnie nie było chyba u nas nigdy. Chcemy, aby nasi wychowankowie stanowili o przyszłości naszego klubu. W zakończonej właśnie rundzie w pierwszym zespole zadebiutowali zawodnicy szkółki, strzelili nawet bramki i mamy nadzieję, że z rundy na rundę takich momentów będzie więcej – dodaje wiceprezes Tomasz Woźniak.

Dziś RKS Zagłębie to dwa zespoły seniorskie w klasie A i klasie B oraz dziewięć drużyn młodzieżowych i dziecięcych – od juniorów młodszych i trampkarzy rywalizujących w III lidze wojewódzkiej, po najmłodszy zespół elfów dla zawodników w wieku 5 i mniej lat. W klubie we wszystkich grupach trenuje dziś około 200 zawodników. Od 1933 roku bazą klubu jest stadion przy ul. Konopnickiej 29 w Dąbrowie Górniczej, ale klub korzysta też z przyszkolonych orlików w różnych częściach miasta.

Robotniczy Klub Sportowy Zagłębie Dąbrowa Górnicza został założony 7 lipca 1925 roku i w przyszłym roku będzie świętował swoje stulecie. Jeszcze przed II wojną światową trzykrotnie zdobywał mistrzostwo regionu, a w 1938 r. walczył, niestety nieudanie, o ekstraklasę pokonując m.in. w Dąbrowie Górniczej 5:0 warszawską Legię. W 1951 roku grając jako Stal Dąbrowa Górnicza klub występował w II lidze, a potem przez wiele lat w rozgrywkach na szczeblu wojewódzkim i regionalnym – od 2016 roku znów pod tradycyjną nazwą.

Satysfakcja ze współpracy

– W klubie mamy dzisiaj jedenaście drużyn z czego dziewięć w szkółce. Juniorzy młodszy i trampkarze rywalizują w III lidze wojewódzkiej.

Trampkarze młodszy, młodziki młodsze i orliki młodsze w rozgrywkach podokręgu. Nasi zawodnicy grają też w lidze żaków, jest też grupa elfy dla 4- i 5-latków oraz zespół grasroots. Współpraca z Zagłębiem Sosnowiec pozwoli

na poprawę jakości szkolenia naszych zawodników. Wierzę, że czeka nas wiele wspólnych projektów i wiele satysfakcji z ich realizacji – mówi Damian Kościelny, trener koordynator RKS Zagłębie Dąbrowa Górnicza. TS

Półmaraton Dąbrowski ArcelorMittal Poland

Największe święto lekkoatletyczne w Dąbrowie Górniczej

Dąbrowa Górnicza ponownie zaprasza biegaczy na jedno z najważniejszych wydarzeń sportowych w regionie. 27 kwietnia 2024 roku odbędzie się 17. edycja Półmaratonu Dąbrowskiego ArcelorMittal Poland.

Już teraz można zacząć przygotowania do tego wyjątkowego biegu, który łączy wyzwanie sportowe z rywalizacją w malowniczych terenach zielonych naszego miasta.

Trasa, która okazała się sukcesem w zeszłym roku, zostanie utrzymana, co z pewnością będzie miało pozytywny wpływ na doświadczenia biegaczy. W ostatniej edycji udział wzięło ponad 1200 osób, co świad-

czy o rosnącej popularności tego wydarzenia.

Zapisy do półmaratonu rozpoczną się 1 stycznia 2025 roku o północy. Przed startem zachęcamy do śledzenia strony internetowej www.csir.pl oraz mediów społecznościowych Centrum Sportu i Rekreacji w Dąbrowie Górniczej, gdzie będzie można znaleźć wszystkie niezbędne informacje dotyczące wydarzenia. OD

Dąbrowski Triathlon 2025

Prawdziwe wyzwanie

8 czerwca 2025 roku w naszym mieście odbędzie się jedno z najbardziej ekscytujących wydarzeń sportowych sezonu – Dąbrowski Triathlon 2025. To nie tylko sportowa rywalizacja, ale także święto aktywności fizycznej, wytrwałości i wspólnoty, które przyciągnie zarówno doświadczonych zawodników, jak i amatorów z całej Polski.

Przyszłoroczna edycja zapaści się bardzo widowiskowo dzięki trasie, która pozwoli uczestnikom w pełni docenić uroki naszego miasta.

Pływanie: malownicze jezioro Pogoria III stanie się areną wodnej rywalizacji. Krystaliczna woda i doskonałe warunki techniczne zapewnią niezapo-

mniane przeżycia wszystkim uczestnikom.

Jazda na rowerze: nowoczesna trasa rowerowa poprowadzi przez tereny zielone i urokliwe zakątki regionu, dając zawodnikom przestrzeń do rozwoju maksymalnej prędkości i zaprezentowania swojej kondycji. Bieg: ostatni etap, prowadzący trasami przy jeziorach, zakończy się wielkim finałem przy moło. Dąbrowski Triathlon to mnóstwo atrakcji dla kibiców i rodzin uczestników. Na terenie imprezy zaplanowano:

- miasteczko sportowe z kursami i atrakcjami dla dzieci,
- stoisko z gadżetami triathlonowymi.

Zapisy rozpoczną się 6 stycznia 2025. OD

MAGIA ŚWIĄT W DOMU KULTURY ZĄBKOWICE

W Domu Kultury Ząbkowice, 17 grudnia o 17:30, odbędzie się wyjątkowy koncert, który wprowadzi w magiczną atmosferę nadchodzących świąt. Na scenie zaprezentują się uczestnicy zajęć muzycznych prowadzonych w DKZ, by wspólnie celebrować ten świąteczny czas. To już trzecia edycja świątecznego koncertu w Domu Kultury Ząbkowice. Nasi młodzi artyści uczęszczają na zajęcia instrumentalne oraz wokalne,

a do koncertu przygotowali ich instruktorzy Agata Wiera-Burda i Marek Woźniak. Muzyka będzie w 100% na żywo, wykonana przez zespół złożony z dzieci i młodzieży. Usłyszymy instrumenty klawiszowe, gitary i gitary basowe, skrzypce, flety, perkusję i perkusjonalia. Warstwą wokalną opiekują się solistki i soliści. W programie koncertu znajdują się znane polskie kolędy i pastorałki, a także popularne

polskie i zagraniczne piosenki świąteczne, także te znane z filmowych produkcji. Świąteczny koncert w Domu Kultury Ząbkowice to nie tylko wydarzenie muzyczne, ale także doskonała okazja, by zatrzymać się na chwilę w przedświątecznym biegu, spędzić czas w gronie rodziny i przyjaciół oraz poczuć magię nadchodzących świąt. Więcej informacji oraz bilety dostępne na palac.art.pl.

25.10-4.12 **Beyond the Line**
WYSTAWA CZESKICH I SŁOWACKICH ARTYSTÓW
GALERIA SZTUKI (POZIOM - 1) | FINISAŻ 4.12 G.18:00

6.12-31.12 **DG na B1**
WYSTAWA | HOL (PARTER)

12.12-31.12 **Liczy się efekt, forma i funkcja**
WYSTAWA BOGDANA KUPCZYKA
GALERIA SZTUKI (POZIOM - 1) | WERNISAŻ 12.12 G. 18:00

5.12 17:00 **Świąteczna misja**
WIDOWISKO DLA DZIECI | KO HELIKON

8.12 10:30 **Guzik z Pętelką – w poszukiwaniu prezentów**
WIDOWISKO DLA DZIECI | DOM KULTURY ZĄBKOWICE

8.12 11:00 **Świąteczna misja**
WIDOWISKO DLA DZIECI | KO KRAJ

8.12 17:00 **Zespół Pieśni i Tańca Śląsk**
KONCERT "ZNASZLI TEN KRAJ"

10.12 18:00 **Scena łączy pokolenia**
KONCERT

12.12 17:00 **Śpiewalnia**
KONCERT | DOM KULTURY ZĄBKOWICE

12.12 17:30 **(bez)Krwawe opowieści**
WYKŁAD

12.12 19:00 **Przebiśnięgi**
KONCERT | PIWNICA

15.12 18:00 **EABS**
KONCERT "REFLECTIONS OF PURPLE SUN"
SCENA/ANECES

16.12 17:00 **Rytmy Świata**
KONCERT | MUZYCZNE DIALOGI

17.12 17:30 **Koncert świąteczny**
DOM KULTURY ZĄBKOWICE

29.11-4.12 **Simona Kossak 17:00**
Minghun 19:00

30.11-1.12 **Trefliki ratują święta 11:00**
WEEKENDOWE KINO DZIECI

30.11-1.12 **Wspomnienia 14:00**
płonącego ciała

3.12 **Dawid Podsiadło - Dokumentalny 18:00**
JEDNORAZOWE WYDARZENIE SPECJALNE

5.12 **André Rieu. 18:00**
Srebrno-złoty koncert gwiazdkowy
RETRANSMISJA | BILETY 35/39 ZŁ

7-8.12 **Trefliki ratują święta 11:00**
WEEKENDOWE KINO DZIECI

7-8.12 **Czerwona jedyńka 14:00**

7-11.12 **List do Świętego Mikołaja 17:00**
Minghun 19:00

10.12 **Do usług szanownej pani 12:30**
KINOSZKOŁA SENIORA

13, 15-18.12 **Imago 17:00**
Rok z życia kraju 19:30

14.12 **André Rieu. 18:00**
Srebrno-złoty koncert gwiazdkowy
RETRANSMISJA | BILETY 35/39 ZŁ

14-15.12 **Zima Mamy Mu 11:00**
WEEKENDOWE KINO DZIECI

Rytmy Świata

16.12

g. 17:00
bilety 25 zł

Muzyczne Dialogi

Kinga Richter – klarnet
Sylvia Mękarśka – klarnet
Kamila Wawrzeńczyk – fortepian
Mateusz Domagała – prowadzenie

